

**INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN
KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU
UZ 2016. GADA 1.JŪNIJU**

1. Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 10.marta sēdes protokola Nr.14 27.§ 11.punktam Finanšu ministrijai (turpmāk - FM) ir uzdots, sākot ar 2015.gada maiju reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt Ministru kabinetā (turpmāk - MK) bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu (turpmāk – ES fondi) ieviešanas plānu izpildi (turpmāk – ikmēneša ziņojums MK), tai skaitā informāciju atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Attiecīgi FM sniedz pieejamo operatīvo informāciju par ES fondu 2007.–2013.gada plānošanas periodu un 2014.–2020.gada plānošanas periodu.

2. 2007.–2013.gada plānošanas perioda ietvaros:

2.1. Notiek koordinēta 2007.-2013.gada plānošanas perioda slēgšanas procesa organizācija. Atbilstoši plānotajam turpinās noslēguma dokumentācijas sagatavošana un atsevišķu projektu, kuriem pagarināts funkcionalitātes nodrošināšanas termiņš, uzraudzība.

2.2. Darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” 2.2.prioritātes “Finanšu resursu pieejamība” **finanšu vadības instrumentos** vēl līdz 2016.gada 31.oktobrim riska kapitāla un mezanīna aizdevumu programmās ir pieejams finansējums un iespējams sniegt atbalstu komersantiem kopā 15,56 milj. *euro* (izpilde salīdzinot ar iepriekšējo periodu ir palielinājusies par 0,5 milj. *euro*). Lai gan finansējuma izmantošanas temps ir mērens, atbildīgā nozares ministrija prognozē, ka finansējums tiks izmantots pilnā apmērā. Šobrīd pieejamais ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda finansējums un papildus resurss no veiktajām atmaksām mazina risku finanšu pieejamībai un finansējuma “pārrāvumam” starp periodiem. Plašāka informācija par finanšu instrumentiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-instrumentu-ieviesanas-statuss>, kā arī AS ”Attīstības finanšu institūcijas Altum” tīmekļa vietnē <http://www.lga.lv/index.php>.

Tabula 1. Finanšu instrumentu investīciju progress līdz 2016.gada 1.maijam, ES fondu finansējums, euro, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.aprīlim, %.

Finanšu instrumenti	Pieejamais finansējums (ieskaitot uzkrātos % no brīvo līdzekļu ieguldīšanas, nav iekļautas vadības izmaksas) ¹	Faktiskā izpilde līdz 2016.gada 1.maijam	Atlikušie maksājumi no pamat-piešķiruma	Atlikušie maksājumi no pamat-piešķiruma un % ieņēmumiem	Atlikušās uzkrātās atmaksas ²	Aktivitātes ieviešanas beigu datums
2.2.1.1. aktivitāte “Ieguldījumu fonds investīcijām, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos”.	65 311 146	49 755 018 (+ 1,0%)	10 786 235	15 556 128	1 199 229	31.10.2016.

¹ Dati par uzkrātajiem % no brīvo līdzekļu ieguldīšanas un atmaksām uz 2016.gada 1.aprīli

² Atmaksu atlikumu paredzēts izmantot ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finanšu instrumentu finansēšanai.

Finanšu instrumenti	Pieejamais finansējums (ieskaitot uzkrātos % no brīvo līdzekļu ieguldīšanas, nav iekļautas vadības izmaksas) ¹	Faktiskā izpilde līdz 2016.gada 1.maijam	Atlikušie maksājumi no pamat-piešķiruma	Atlikušie maksājumi no pamat-piešķiruma un % ieņēmumiem	Atlikušās uzkrātās atmaksas ²	Aktivitātes ieviešanas beigu datums
2.2.1.4.1.apakšaktivitāte "Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai"	56 758 891	57 295 360	-	-	26 700 325	Noslēgusies
2.2.1.4.2.apakšaktivitāte "Mezanīna aizdevumi un nodrošinājuma garantijas saimnieciskās darbības veicēju konkurētspējas uzlabošanai"	17 927 753	19 185 734	308 990 ³	308 990	1 401 705	31.10.2016.
Kopā:	139 997 790	126 236 112	11 095 225	15 865 118	29 301 259	

3. 2014.–2020.gada plānošanas periods:

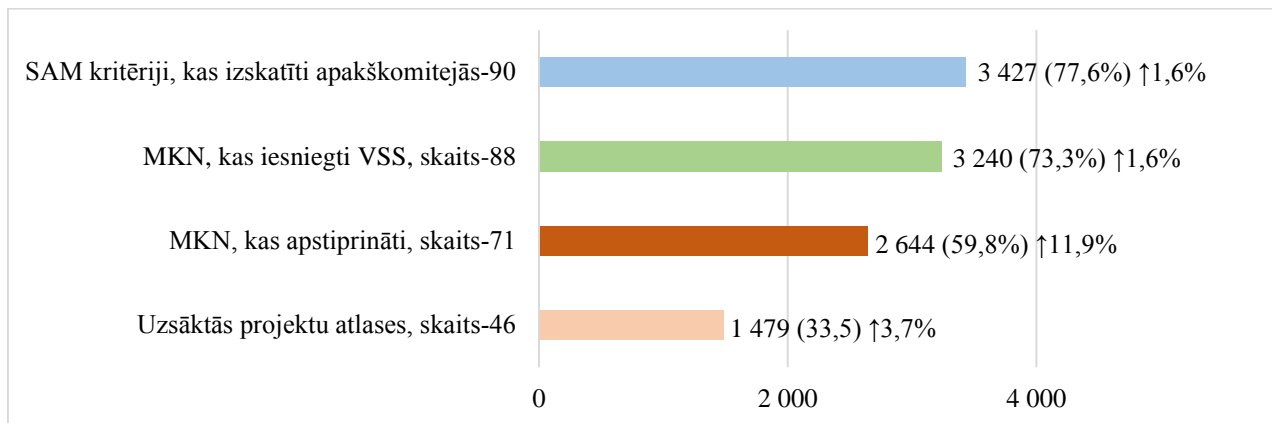
3.1. Informācija par investīciju ieviešanas laika grafika⁴ izpildes statusu uz 2016.gada 1.jūniju liecina, ka ir labs un stabils progress investīciju uzsākšanas gatavībai, kas atspoguļots grafikā Nr.1, vienlaikus konstatējami arī kavējumi. Detalizēta informācija ir pieejama šī ziņojuma 1.pielikumā "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu ieviešanas laika grafika statuss uz 01.06.2016"(turpmāk – 1.pielikums). 1.pielikumā informācija sakārtota loģiskā secībā, sākot ar 2016.gada maijā⁵ apstiprinātajiem MK noteikumiem (galvenais priekšnosacījums investīciju uzsākšanai) un turpinot ar kavējumiem (MK noteikumu apstiprināšanai, MK noteikumu izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS), kā arī projektu iesniegumu atlases kritēriju iesniegšanai apakškomitejā) un noslēdzot ar specifiskajiem atbalsta mērķiem (turpmāk – SAM)/pasākumiem, kuriem MK noteikumu apstiprināšanas termiņš vēl nav iestājies.

³ 308 990 euro nevar tikt izmantoti attiecināmo izmaksu veikšanai, jo saskaņā ar 2016.gada 20.maija vēstulē no Eiropas Komisijas saņemto skaidrojumu, finansējuma pārdale starp finanšu instrumentu projektiem (aktivitātēm, apakšaktivitātēm) pēc 2015.gada 31.maija nav pieļaujama – nebūtu attiecināmas izmaksas.

⁴ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015. gada 31. decembrim 6.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

⁵ Pilna informācija par izpildes statusu uz 2016.gada 1.jūniju pieejama <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti> FMzino_270616_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu uz 2016.gada 1.jūniju

Grafiks Nr. 1 "ES fondu investīciju uzsākšanas statuss līdz 2016.gada 1.jūnijam milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1. maijam.⁶"

No 2016.gada maija līdz 1.jūnijam apstiprināti 11 MK noteikumi ar kopējo ES fondu finansējumu 477,7 milj. euro un izsludinātas 3 projektu iesniegumu atlases attiecīgi par 164,2 milj. euro.

3.2. Konstatējams, ka, ja vien MK noteikumi ir savlaicīgi izsludināti VSS, to apstiprināšana un investīciju uzsākšana kopumā notiek pēc plāna un līdz 2016.gada 1.jūnijam:

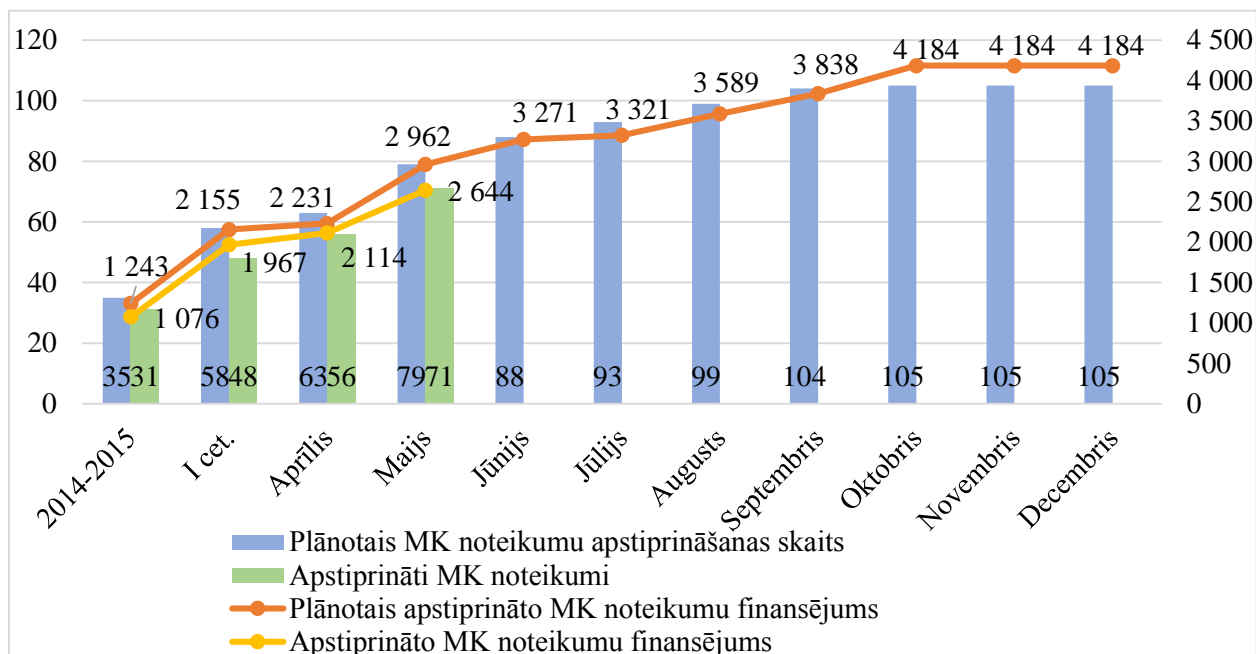
- a. **13 SAM/pasākumiem kavējas MK noteikumu izsludināšana VSS**, tai skaitā no 2 maijā plānotajiem netika izsludināts neviens, savukārt no 6, kuri kavējās aprīlī, līdz 1. jūnijam ir izsludināts tikai viens, tādējādi palielinoties novirzei no plānotā (kumulatīvi skaita ziņā novirze ir 12,2%, savukārt finanšu ietekmes ziņā novirze no plāna ir 14%, vienlaikus lielāka nekā iepriekšējā periodā 9,6%);
- b. 7 SAM/pasākumiem MK noteikumu saskaņošanas laiks VSS pārsniedz 2 mēnešus. Vienlaikus, vairākiem no šiem SAM/pasākumiem vēl nav iestājies laika grafikā plānotais termiņš MK noteikumu apstiprināšanai, tāpēc tie nebūtu kritiski vērtējami kā kavēti;
- c. **11 SAM/pasākumiem kavējas MK noteikumu apstiprināšana**, tai skaitā no 16 maijā plānotajiem, kavējas 10 MK noteikumu apstiprināšana. 2 MK noteikumi apstiprināti ātrāk kā plānots (kumulatīvi skaita ziņā novirze ir 10,2%, savukārt finanšu ietekmes ziņā novirze no plāna ir 17%, vienlaikus lielāka nekā iepriekšējā periodā 5,3%). Skat. grafikā Nr.2.

Jāsecina, ka kopumā kavēto termiņu skaits kopš iepriekšējā mēnesī sniegtās informācijas ir pieaudzis. Pozitīvi, ka kavējumi ir neilgi un ir apstiprināti visi MK noteikumi, kuru apstiprināšana kavējās ilgstoši. No 11 kavētajiem tikai vienam – Izglītības un Zinātnes ministrijas 8.4.1 SAM "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci" MK noteikumu apstiprināšana kavējas vairāk par mēnesi (bija plānots apstiprināt 2016.gada aprīlī). Detalizētāka informācija par šiem kavētajiem MK noteikumiem, tai skaitā aktuālā statusa informācija uz 2016.gada 21.jūniju iekļauta šī ziņojuma 2.pielikumā "Kavētie Ministru kabineta noteikumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā". Pozitīvi, ka uz 2016.gada 21.jūniju jau apstiprināti vairāki no iepriekš kavētajiem MK noteikumiem, neradot būtiskas novirzes (finanšu ietekmes ziņā izpildīti 44% no kavētajiem uz 2016.gada 1.jūniju).

⁶ Apstiprināto MK noteikumu statuss papildināts ar 31.05. MK sēdē apstiprināto 3.1.1.1. pasākumu "Aizdevumu garantijas" ar kopējo KP finansējumu 20 000 000 EUR.

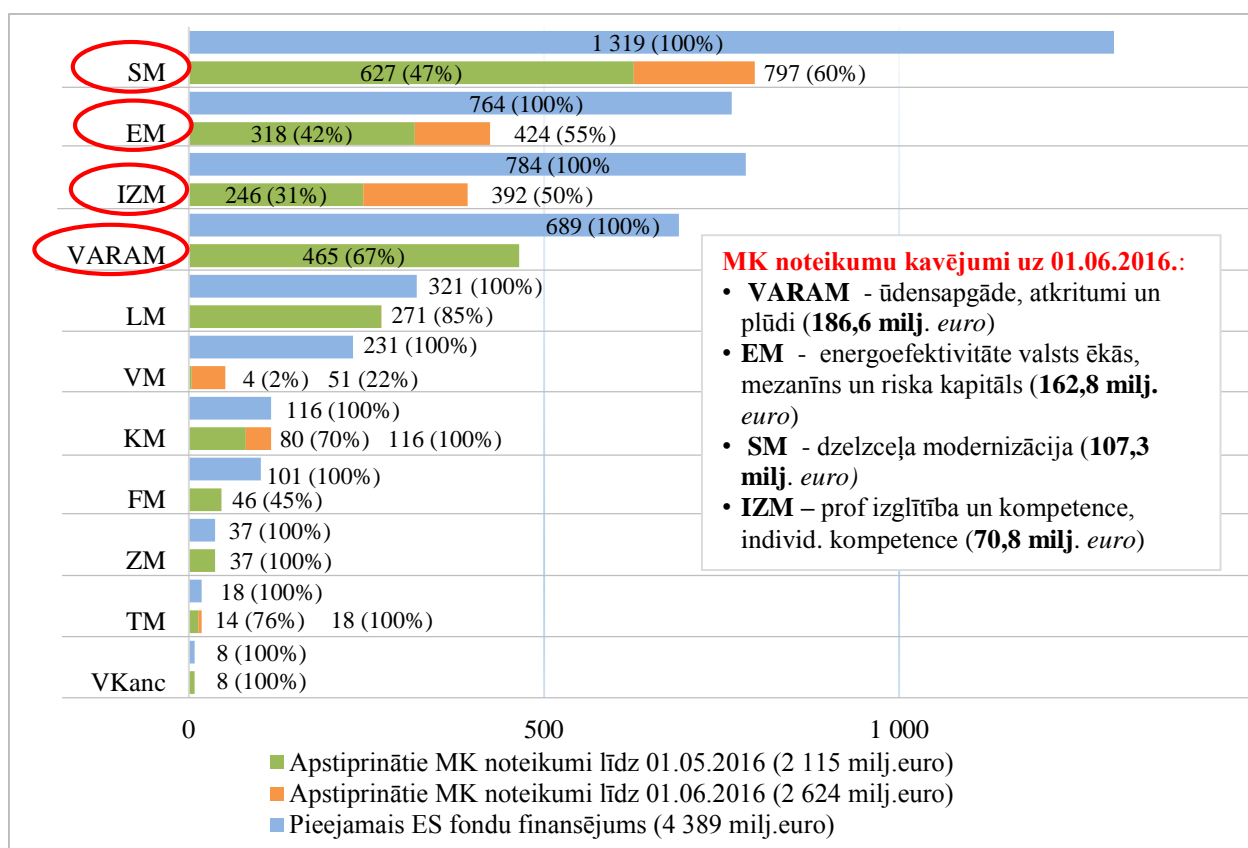
FMzino_270616_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu uz 2016.gada 1.jūniju

Grafiks Nr.2 "ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība – MK noteikumi 2016.gads.(faktiskie dati līdz 2016.gada 1.jūnijam. milj. euro)"

Svarīgi un pozitīvi, ka ministrijām ir izdevies kopumā izpildīt **finansiāli ietekmīgāko investīciju uzsākšanas uzdevumus un tāpēc kopumā finansiālā nobīde saglabājas salīdzinoši neliela** (skat. grafikā Nr.3). Tāpat, pretēji kavējumiem, vairāku SAM/pasākumu regulējums ticis izstrādāts ātrāk kā plānots, tādējādi neskatoties uz faktisko kavējumu skaitu, uzlabojot kopējo progresu.

Grafiks Nr.3 "ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība 2016.gadā.; milj. euro, % pret pieejamo ES fondu finansējumu"

3.3. Informācija par SAM/pasākumiem, kuru īstenošanas MK noteikumu apstiprināšana plānota jūnijā, kā arī to izpildes statuss līdz 21.jūnijam ir apkopots šī ziņojuma 3.pielikumā. Redzama pozitīva tendence, ka 3 no 9 jūnijā plānotajiem MK noteikumiem apstiprināti jau pirms plānotā termiņa, izpilde finanšu ietekmes ziņā - 73%.

4. Projektu iesniegumu atlasu progress kopumā vērtējams pozitīvi, atlases tiek izsludinātas savlaicīgi, ievērojot vai pat ātrāk par noteikto termiņu pēc MK noteikumu apstiprināšanas. Neliela novirze no plānotā grafika konstatējama integrētu teritoriālo investīciju (ITI) SAM⁷ gadījumā, tomēr tā saistīta ar objektīviem iemesliem – atsevišķas konsultācijas ar Eiropas Komisiju kā priekšnosacījums atlases uzsākšanai⁸, jauns ieviešanas mehānisms, paredzot, ka vienā no kārtām projektu atlases izsludina pašvaldības, projektu ideju priekšatlases process un kompleksais darbs pie vienotas pilsētu pašvaldību projektu atlases un pārējo atlases kārtu dokumentācijas saskaņošanas.

4.1. Attiecībā uz plānotajiem ieguldījumiem veselības aprūpes jomā arvien kritiskāk pieaug risks darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” (turpmāk – DP) izvirzīto uzraudzības un finanšu rādītāju sasniegšanai, ko ietekmē Pasaules bankas veiktā infrastruktūras un cilvēkresursu attīstības veselības aprūpē ieguldījumu kartējuma, kas ir svarīgs priekšnosacījums ES fondu investīciju plānošanai un uzsākšanai, nodevumu kavēšanās un vairākkārtēja termiņa pagarināšana. Lai sniegtu atbalstu šī jautājuma risināšanā, FM 2016.gada 14.jūnijā ir nosūtījusi oficiālu vēstuli Pasaules bankai, aicinot veikt tūlītējus pasākumus minētās problēmas sekmīgai risināšanai, kā arī 2016.gada 20.jūnijā tika organizēta videokonference, piedaloties FM, Veselības ministrijas (turpmāk – VM), Nacionālā veselības dienesta un Pasaules bankas ekspertiem, kuras ietvaros saņemta informācija par kārtējo kavēšanos infrastruktūras un cilvēkresursu attīstības veselības aprūpē ieguldījumu kartējuma nodevumu izstrādē, kuri indikatīvi varētu būt pieejami tikai uz 2016.gada jūlija beigām/augusta sākumu. Kā galvenais kavējuma iemesls tiek minēts neveiksmīgā sadarbība ar Pasaules bankas piesaistīto apakšuzņēmēju, kurš atbildīgs par attiecīgo nodevumu sagatavošanu. Lai izvērtētu plānoto nodevumu satura atbilstību DP, nodrošinot koncentrēšanos uz DP noteiktajām četrām prioritārajām veselības aprūpes jomām un primāri novirzot atbalstu sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām, kā arī DP grozījumu nepieciešamību, Pasaules bankas eksperti divu nedēļu laikā sniegs sākotnējos secinājumus, lai VM varētu virzīties uz priekšu ar attiecīgo SAM īstenošanas nosacījumu dokumentācijas izstrādi.

4.2. Investīciju finanšu progress atspoguļots šī ziņojuma grafikā Nr.4, bet plašāka kopsavilkuma informācija par apstiprinātajiem projektiem un noslēgtajiem līgumiem, kā arī veiktajiem maksājumiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/14-20-finansu-progress>. Savukārt, ar līdz šim uzsāktajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases>).

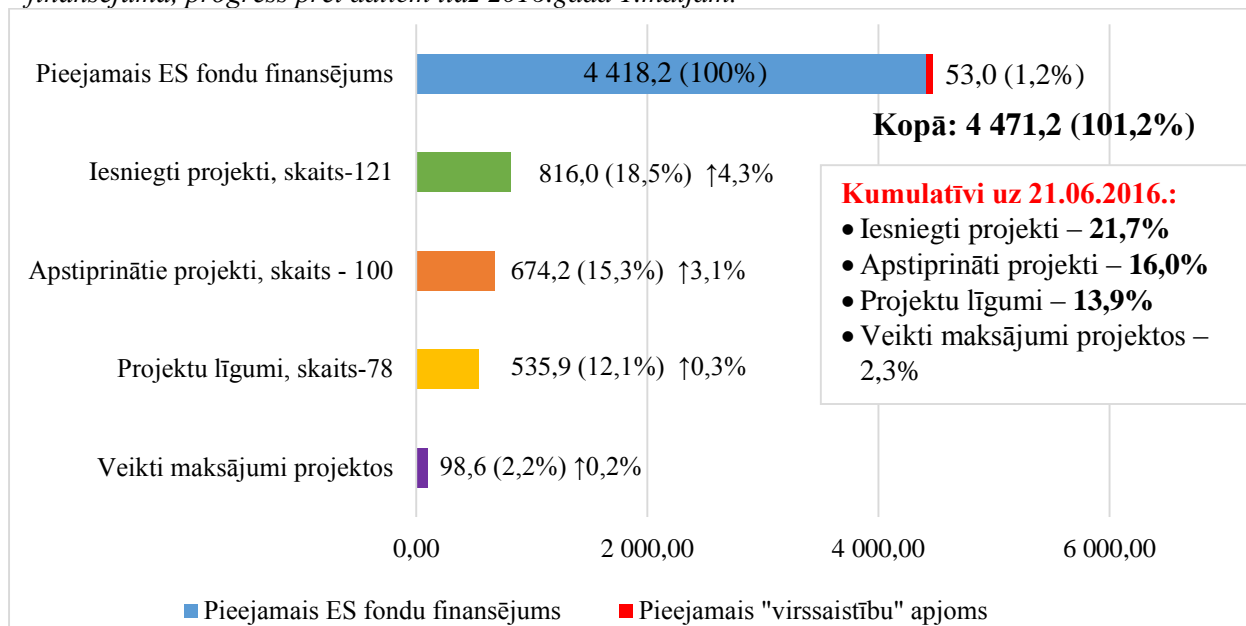
⁷ 3.3.1.SAM “Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām” 1.kārta (ITI, vēl nav izsludināta neviena atlase), kā arī 2.un 3.kārta (atlase izsludināta 2016.gada 15. un 17.jūnijā);

5.6.2.SAM “Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” 1.kārta (ITI, vēl nav izsludināta neviena atlase), kā arī 2. (atlase izsludināta 2016.gada 16.jūnijā) un 3.kārta (tiek skaņots atlases nolikums, atlase tuvākajā laikā)

⁸ Eiropas Komisijas atbilde par valsts atbalsta jautājumiem, kas bija priekšnosacījums atlases izsludināšanai, tika saņemts 2016.gada 30.maijā.

FMzino_270616_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu uz 2016.gada 1.jūniju

Grafiks Nr. 4 "ES fondu investīciju ieviešana līdz 2016.gada 1. jūnijam, milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.maijam."

4.3. Pasliktinājusies ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna⁹ izpilde – 2016.gadā līdz 1.jūnijam maksājumu plāns izpildīts par 85,4% (61,5 milj. euro)¹⁰, bet gada plāns (314,9 milj. euro) izpildīts 19,5% apmērā. Lielākās maksājumu plāna neizpildes konstatētas valsts galveno autoceļu projektos (5,9 milj. euro), tā kā maksājumu pieprasījumi ir finansiāli apjomīgi, pat neliela aizkavēšanās maksājuma pieprasījuma iesniegšanā vai izskatīšanā izpaužas ievērojamā skaitliskā neizpildē, bet, ņemot vērā projektu finanšu plūsmu maksājumu pieprasījumu iesniegšanai, 2016.gada maksājumu plāni būs sasniegti. Skatīt šī ziņojuma tabulu Nr.2.

Tabula 2. 2014.-2020.gadu plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde līdz 2016.gada 1.jūnijam, euro.

Prioritārais virziens	Plāns 01.01.2016. - 01.06.2016.	Faktiskā izpilde 01.01.2016. - 01.06.2016.	Līdz 01.06.2016.		Iepriekšējā mēnesī	
			Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)	Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)
3.Mazo un vidējo komersantu konkurētspēja	135 415	0	0,0	-135 415	-	-
4. Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs	1 808 756	0	0,0	-1 808 756	0,0	-964 670
5.Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte	1 114 459	785 970	70,5 ↓	-328 489	100	0
6.Ilgspējīga transporta sistēma	44 039 345	38 103 792	86,5 ↓	-5 935 552	105	1 805 458
7.Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte	19 625 844	21 020 196	107,1 ↑	1 394 352	76,2	-4 663 186
8.Izglītība, prasmes un mūžizglītība	211 968	163 499	77,1 ↓	-48 469	173,7	46 612

⁹ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim 5.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

¹⁰ Papildus informācija par valsts budžeta izlietojumu ES fondu programmās pieejama <http://www.esfondi.lv/es-fondu-valsts-budzeta-izpilde>.

FMzino_270616_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu uz 2016.gada 1.jūniju

Prioritārais virziens	Plāns 01.01.2016. - 01.06.2016.	Faktiskā izpilde 01.01.2016. - 01.06.2016.	Līdz 01.06.2016.		Iepriekšējā mēnesī	
			Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)	Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)
9.Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana	3 957 145	1 044 265	26,4 ↑	-2 912 880	15,8	-2 246 065
10.; 11.; 12. Tehniskā palīdzība	1 159 309	385 237	33,2	-774 072	-	-
KOPĀ	72 052 240	61 502 958	85,4	-10 549 282	90,0	-6 021 852

Saskaņā ar plānoto investīciju ieviešanas laika grafiku maksājumu salīdzinoši lielākais apjoms paredzams 2016.gada otrajā pusē¹¹.

Investīciju gaitas un finanšu plūsmu prognozes joprojām liecina, ka Latvija var izpildīt EK noteiktos maksājumu mērķus (sarkanās līnijas), lai neiestātos ES fondu finansējuma zaudēšana, pie nosacījuma, ka atbilstoši un proaktīvi tiek vadīti konstatētie investīciju uzsākšanas kavējumu un citi riski.

Pielikumā:

1. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu ieviešanas laika grafika statuss uz 01.06.2016 uz 5 lpp.
2. Kavētie Ministru kabineta noteikumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā, statuss uz 21.06.2016 uz 2 lpp.
3. Specifiskie atbalsta mērķi/pasākumi, kuru īstenošanas MK noteikumu apstiprināšana plānota jūnijā, statuss uz 21.06.2016 uz 1 lpp.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

27.06.2016 09:36

2039

Juta Švarca

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas vecākā referente

Tālr. 67095873, fakss 67095697

Juta.Svarca@fm.gov.lv

¹¹ Plašāka informācija par maksājumu plāniem 2016.gadā pieejama: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-finansu-plani-un-izpilde>